

ArticleHistory:

Received
18/12/2024
Accept
21/01/2025
**Available
online**
22/01/2025

Article Information

Article Type: Research Article

This article was checked by iThenticate.

Doi Number: <http://dx.doi.org/10.17121/ressjournal.3623>

EXAMINING THE BOOK SERIES CALLED “THE WHITE HOUSE BEFORE THE TUNNEL” OF IŞIL IŞIK IN TERMS OF VALUES

IŞIL IŞIK'IN TÜNELDEN ÖNCEKİ BEYAZ EV ADLI KİTAP SERİSİNİN DEĞERLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Fatma Yıldız¹
Muhammet Atilla²

Abstract

The progress of a society is possible by raising individuals equipped with universal and national values and having moral values. The country's future should be built on solid foundations by providing individuals with superior qualifications through education and training. The Ministry of National Education drew attention to the issue of values with a press release it made in 2017. In the Turkish Language Course Curriculum, ten root values, namely "justice, friendship, honesty, self-control, patience, respect, love, responsibility, patriotism, and helpfulness", were emphasized. The determined ten root values were increased to twenty with the 2024 Middle School Turkish Language Course Curriculum. The aim of this study is to examine the book series titled The White House Before the Tunnel, written by Işıl Işık, in the context of the twenty values included in the Middle School Turkish Language Course Curriculum (2024). In accordance with the purpose of the study, document analysis, one of the qualitative research data collection techniques, was used in the examinations. It has been determined that all of the values of "Justice, family integrity, diligence, friendship, sensitivity, honesty, aesthetics, privacy, mercy, modesty, patience, health, respect, love, responsibility, freedom, savings, cleanliness, patriotism, helpfulness" are included in the work. In other words, the book series includes all twenty values. There are 182 examples of the use of the values in the series. It has been determined that very little space is given to the values of "family integrity, privacy, freedom, savings, modesty", which are among the values that children are expected to gain at school. It has been concluded that the book series is qualified because it includes all 20 values defined in the Turkish Language Course Curriculum. The first book of the series, The White House Before the Tunnel, and the third book of the series, Çatı Katı, The White House Before the Tunnel, are of a quality that can be included in textbooks in terms of their detective sections. It is recommended that these sections be used in in-class and out-of-class activities.

Keywords: Işıl Işık, Education, Values, Values Education, Turkish Course Curriculum

¹ Türkçe Öğretmeni, Yüksek Lisans Öğrencisi, Adıyaman Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Türkçe Eğitimi Bilim Dalı, pinkftm917@gmail.com, 0009-0007-7460-464X

² Fahreddin Kerim Gökay Anadolu Lisesi, muhammetatilla@hotmail.com, 0009-0002-2891-7518

Özet

Bir toplumun ilerleyebilmesi; evrensel ve ulusal değerler ile donanmış, ahlaki değerlere sahip bireyler yetiştirmekle mümkündür. Eğitim ve öğretim aracılığıyla bireylerin değerler eğitimi ile üstün vasıflar edindirilerek ülke geleceğinin sağlam temellere oturtulması gerekmektedir. MEB, 2017 yılında yaptığı basın açıklamasıyla değerler konusuna dikkat çekmiştir. Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda "adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik" olmak üzere on kök değer üzerinde durulmaya başlanmıştır. Belirlenen on kök değer 2024 Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı ile yirmiye çıkarılmıştır. Bu çalışmanın amacı, Işıl Işık tarafından kaleme alınan Tünelden Önceki Beyaz Ev adlı kitap serisini Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı (2024)'nda yer alan yirmi değer bağlamında incelemektir. Çalışmanın amacına uygun olarak nitel araştırma veri toplama tekniklerinden doküman analizi kullanılarak incelemelerde bulunulmuştur. "Adalet, aile bütünlüğü, çalışkanlık, dostluk, duyarlılık, dürüstlük, estetik, mahremiyet, merhamet, mütevazılık, sabır, sağlık, saygı, sevgi, sorumluluk, özgürlük, tasarruf, temizlik, vatanseverlik, yardımseverlik" değerlerinin tümünün eserde yer aldığı tespit edilmiştir. Yani kitap serisi yirmi değerini tamamını barındırmaktadır. Seride değerlerin 182 kullanım örneğine rastlanmaktadır. Okulda çocuklara kazandırılmak istenen değerler arasında bulunan "aile bütünlüğü mahremiyet, özgürlük, tasarruf, mütevazılık" değerlerine çok az yer verildiği tespit edilmiştir. Kitap serisinin, Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda tanımlanan 20 değerini içermesi nedeniyle nitelikli olduğu sonucuna varılmıştır. Serinin birinci kitabı olan Tünelden Önceki Beyaz Ev ile serinin üçüncü kitabı olan Çatı Katı Tünelden Önceki Beyaz Ev polisiye bölümleri bakımından ders kitaplarına alınabilecek niteliktedir. Bu bölümlerin ders içi ve ders dışı etkinliklerde kullanılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Işıl Işık, Eğitim, Değerler, Değerler Eğitimi, Türkçe Dersi Öğretim Programı

GİRİŞ

Değerler, birey ve toplum yaşamının merkezinde yer alır. Bireysel ve toplumsal hayata yön veren değerler, toplumsal bütünlüğün oluşmasında ve ülke geleceğinin inşa edilmesinde temel yapı taşlarından biri olarak kabul edilmektedir. Değerler, bireyin toplumla olan bağını güçlendiren, toplumsal huzur ve barışı sağlayan, dayanışmayı artıran, ideal insan yetiştirme sürecinde önemli rol oynayan davranışsal ve düşünsel rehberlerdir. Türkçe Sözlük'te (2024), "Bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçü, bir şeyin değdiği karşılık" olarak tanımlanan değer kavramı, farklı disiplinlerde çeşitli anlamlara gelebilecek geniş bir tanım alanına sahiptir. Özbaşı'na (2020: 180) göre ise değer, bir toplumun tarihinden süzülüp gelen inanç, gelenek, görenek ve anlayışlar ile kültürel birikimlerin toplamını ifade eder.

Değerlerin bireylere aktarılması ve korunarak gelecek kuşaklara iletilmesi sürecinde en etkili araç eğitimidir. Eğitim süreci, bireylerin toplumsal yaşama uyum sağlamalarına yardımcı olurken, toplumsal norm ve değerleri tanıtarak bu değerlerin benimsenmesini amaçlar. Eğitimin temel işlevlerinden biri, geçmişin sosyal ve ulusal değerlerini aktarmak, bugünün gerçeklerini kavratmak ve geleceğe yönelik değer ve beceriler kazandırmaktır (Kavcar, 1999: 1). Eğitim, aynı zamanda bireyin eleştirel düşünme, sorgulama ve sorumluluk alma becerilerini geliştiren, toplumu ileriye taşıyan bir mekanizmadır.

Edebiyat eserleri, yaratıldıkları toplumun kültürel ve toplumsal değerlerini yansıtan önemli araçlardan biridir. Masal, öykü ve roman gibi edebî türlerde yer

alan kahramanların doğa, toplum ve çevreyle yaşadığı çatışmalar, toplumun benimsediği ya da karşı çıktığı değerleri ve inançları okura sezdirir. Edebiyat ile kurulan etkileşimde, yazarın biçimlendirdiği öznellik, genellikle yaşadığı toplumun değerleriyle beslenir ve bu değerler, estetik bir çerçeve içinde okura sunulur (Sever, 2013: 65).

Edebiyat, aynı zamanda bireylerin duygusal ve düşünsel gelişimini destekleyen bir öğrenme aracıdır. Özellikle çocuk edebiyatı, değerlerin çocuklara aktarılmasında benzersiz bir işlev görür. Çocuk edebiyatının etkisi, çocuk okurların öykü ve masallardaki kahramanlarla kurduğu özdeşimden kaynaklanır. Özellikle "iyilik", "cesaret" veya "dürüstlük" gibi evrensel değerler, kahramanların yaşadığı olaylar üzerinden çocuklara sezdirilir. Özbaşı (2020: 181), çocuk edebiyatında değer aktarımının etkili olabilmesi için bu değerlerin doğrudan değil, olay örgüsü ve karakterlerin eylemleriyle örtük bir şekilde verilmesinin önemini vurgular. Bu şekilde çocuk, verilen mesajı kendisi keşfederek daha güçlü bir öğrenme deneyimi yaşar.

Kıymaz ve Altay'a (2021: 30) göre, nitelikli çocuk kitaplarında ilk ölçüt edebî değer olmalıdır. Sanatçının eserine değer katarken çocuk gerçekliğini ve çocuğa görelilik ilkesini gözetmesi, bu eserlerin eğitsel işlevini artırır. Çocuk kitaplarının aynı zamanda estetik bir yapıya sahip olması, çocukların hayal dünyalarını zenginleştirirken dil becerilerini de geliştirmelerine katkı sağlar. Örneğin, Nasreddin Hoca fıkraları veya Dede Korkut hikâyeleri gibi klasik eserler, hem değer eğitimi hem de dil gelişim açısından önemli birer araçtır.

Çocuk edebiyatında korku, çocuğun hayal gücüne hitap eden önemli bir temadır. Ancak burada amaç, çocuğu dehşete düşürmek değil, bilinmeyen keşfetme arzusunu uyandırarak okuma zevki kazandırmaktır. İskender (2016: 296), korkunun sevgi, nefret, mutluluk gibi diğer duygular gibi insan davranışlarının ayrılmaz bir parçası olduğunu ifade eder. Korku, bireyin gelişiminde koruyucu bir tepki olarak rol oynar ve kişisel olgunlaşmaya katkı sağlar. Preuschoff'a (1998: 1-2) göre, korkuyu aşmak bireyin gelişimine önemli bir katkı sağlar ve her yeni zorluğun üstesinden gelmek, daha büyük bir adım atmanın başlangıcıdır.

Çocukların korku dolu hikâyelerle tanışması, onların bilinmeyenle baş etme yeteneklerini geliştirebilir. Örneğin, "Kırmızı Başlıklı Kız" gibi klasik masallar, çocuklara hem çevresel tehlikelere karşı uyanık olmayı öğretir hem de korkularıyla başa çıkmanın yollarını sezdirir. Bu eserlerde verilen mesajlar, korkunun yanında cesaret, akıl yürütme ve çözüm bulma gibi değerleri de içerir.

Teknoloji ve internetin günlük hayata girmesiyle birlikte eğitimden sağlığa, iletişimden sanayiye birçok alanda dönüşüm yaşanmıştır. Bu dönüşüm, kitap okuma alışkanlıklarını da etkilemiştir. Çevrimiçi kitap okuma platformları, okuma alışkanlıklarının dijital ortama taşınmasında etkili bir rol oynamaktadır. Google Play Kitaplar, Altkitap, Open Library ve Wattpad gibi platformlar bu değişimin örneklerindedir. Özellikle genç okuyucular arasında popüler olan Wattpad, hem okuyucuların hem de yazarların bir araya gelerek bağlantı kurduğu bir sosyal hikâye anlatımı platformu olarak tanımlanmaktadır (Kavas, 2022: 111).

Dijital okuma platformları, bireylere hem geniş bir içerik yelpazesine ulaşma imkânı sunar hem de okuma deneyimini kişiselleştirme fırsatı verir. Ancak bu dönüşümün bazı olumsuz yanları da bulunmaktadır. Özellikle uzun metinler yerine kısa ve hızlı tüketilebilir içeriklere yönelim, derinlemesine okuma becerisini zayıflatabilir. Bu nedenle, çevrimiçi platformların eğitim amaçlı kullanımı konusunda bilinçli bir yaklaşım benimsenmesi gerekmektedir.

Öğretmenlerin, öğrencilerin dijital okuma alışkanlıklarını destekleyecek rehberlik sağlamaları, bu dönüşümün olumlu yönlerinin daha fazla ön plana çıkmasını sağlayabilir.

Değerlerin eğitimi ve edebiyat yoluyla bireylere aktarımı, toplumsal gelişim ve bireysel olgunlaşma açısından büyük bir önem taşır. Çocuk edebiyatı, çocuğun hayal dünyasına hitap eden yapısıyla, toplumsal değerlerin estetik bir çerçevede sunulmasını sağlar. Bu süreçte, teknolojinin ve dijital okuma alışkanlıklarının sunduğu imkânlardan yararlanılarak değerlerin aktarımı daha geniş kitlelere ulaştırılabilir. Değerler eğitiminin etkili olması için edebiyat eserlerinin hem sanatsal hem de eğitici bir yapıya sahip olması, bireylerin hem entelektüel hem de ahlaki gelişimine katkı sağlayacaktır.

Bu çalışmanın amacı, “Tünelden Önceki Beyaz Ev” isimli kitap serisini değerler açısından incelemek ve bu serinin değer eğitimi sürecine olan katkısını ortaya koymaktır. Son dönemde teknolojinin hızla gelişmesiyle birlikte çevrimiçi kitap okuma platformları ön plana çıkmış, bu platformlar sayesinde eserler daha geniş kitlelere ulaşarak değer aktarımının etkinliğini artırmıştır. Çevrimiçi yayınlardan biri olan bu eser, toplumsal ve bireysel gelişim açısından önemli olan değerler bağlamında ele alınmıştır.

Çalışma, 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortaokul Türkçe Programı'nın içeriğinde yer alan “adalet, aile bütünlüğü, çalışkanlık, dostluk, duyarlılık, dürüstlük, estetik, mahremiyet, merhamet, mütevazılık, sabır, sağlıklı yaşam, saygı, sevgi, sorumluluk, özgürlük, tasarruf, temizlik, vatanseverlik, yardımseverlik” gibi temel değerleri esas alarak hazırlanmıştır.

Araştırmada, bu değerlerin söz konusu eserde nasıl yer aldığına ilişkin örnekler tespit edilmiş ve bulgular bölümünde ayrıntılı bir şekilde sunulmuştur.

Bu çalışmanın edebiyat ve değerler eğitimi alanlarına önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Öncelikle, edebi eserlerin estetik ve eğitici boyutlarının bir arada değerlendirilmesine imkân tanıyarak, çocuk edebiyatı bağlamında edebiyatın eğitsel işlevine dikkat çekmektedir. Ayrıca, değerler eğitimi açısından bu eser, öğrencilere sadece bilgi değil, aynı zamanda toplumsal yaşama dair önemli ahlaki kazanımlar sunmaktadır. Bu doğrultuda çalışma, edebiyat eserlerinin eğitim materyali olarak kullanımının artırılmasına yönelik farkındalık oluşturmayı hedeflemektedir. Eserin içerdiği değerler, bireylerin ahlaki, entelektüel ve sosyal gelişimine katkı sunacak nitelikte ele alınarak, öğretmenlere ve eğitimcilerle değerler eğitimi sürecinde faydalanabilecekleri somut örnekler sunmaktadır. Bu bağlamda, hem eğitim hem de edebiyat alanındaki araştırmacılar için önemli bir kaynak teşkil eden bu çalışma, değer aktarımında edebiyatın gücünü bir kez daha ortaya koyarak bu iki disiplinin kesişim noktasında yeni çalışmaların yapılmasına da ilham verebilir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırmada, nitel araştırma yaklaşımlarından biri olan doküman inceleme yöntemi tercih edilmiştir. Bu yöntem, mevcut belge ve dokümanların incelenmesi yoluyla bir durumu doğru bir şekilde anlamayı ve değerlendirmeyi hedeflemektedir. Doküman incelemesi süreci genellikle ilgili belgelerin sistematik olarak taranmasını içerir (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Bu yöntemde kullanılacak materyaller yazılı ve görsel kaynaklar olarak ikiye ayrılabilir. Yazılı kaynaklar arasında kitaplar, makaleler, fermanlar ve yazıtlar yer alırken, görsel kaynaklar arasında resimler, slaytlar, bayraklar ve pullar bulunmaktadır.

(Sönmez ve Alacapınar, 2019). Karasar (2023), doküman incelemesi ya da tarama modelinin, mevcut bir durumu olduğu gibi tespit etmeyi amaçladığını ve bu durumun zaman bağlamından bağımsız bir şekilde ele alınabildiğini belirtmektedir. Araştırma kapsamında, Işıl Işık'ın "Tünelden Önceki Beyaz Ev" isimli kitap serisi, içerdiği değerler açısından bütüncül bir bakış açısıyla incelenmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın veri kaynağını, Işıl Işık'ın "Tünelden Önceki Beyaz Ev" isimli kitap serisi oluşturmaktadır. Doküman incelemesi yöntemiyle elde edilen veriler, betimsel analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Betimsel analiz, verilerin belirli bir çerçeve dâhilinde işlenmesini, tematik yapılarla sınıflandırılmasını, elde edilen bulguların tanımlanmasını ve bu bulguların yorumlanmasını içeren dört aşamalı bir süreçtir (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Araştırma sürecinde bir kitap serisi incelenmiş, toplamda 20 tema belirlenmiş ve bu temalar altındaki bulgular tanımlanarak yorumlanmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde Işıl Işık'ın Tünelden Önceki Beyaz Ev adlı kitap serisinin incelenmesi sonucu elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Bulgular tablo şeklinde ele alınmış ve yorumlanmıştır.

Tablo 1. Tünelden Önceki Beyaz Ev Adlı Kitap Serisindeki Değerlerin Frekans Değerleri

Değerin Adı	(f)
Sorumluluk	30
Sabır	21
Çalışkanlık	18
Dürüstlük	16
Yardımseverlik	16
Estetik	14
Sevgi	11
Merhamet	9
Saygı	8
Adalet	6
Duyarlılık	5
Sağlıklı Yaşam	5
Temizlik	5
Dostluk	4
Vatanseverlik	4
Aile Bütünlüğü	3
Mahremiyet	2
Özgürlük	2
Tasarruf	2
Mütevazılık	1
Toplam	182

Tablo 1 incelendiğinde, en çok tekrar eden değer "sorumluluk" olduğu görülmektedir. "Sabır" değerinin 21, "çalışkanlık" değerinin 18, "dürüstlük ve yardımseverlik" değerlerinin 16, "estetik" değerinin 14, "sevgi" değerinin 11, "merhamet" değerinin 9, "saygı" değerinin 8, "adalet" değerinin 6, "duyarlılık, sağlıklı yaşam ve temizlik" değerlerinin 5, "dostluk ve vatanseverlik" değerlerinin 4, "aile bütünlüğü" değerinin 3, "mahremiyet, özgürlük ve tasarruf" değerlerinin

2, “mütevazılık” değerinin ise 1 kullanım örneğine rastlanmaktadır. Yirmi değerinin tamamının serideki kitapların akışı içinde yer bulunduğunu ifade etmek mümkündür. Seride toplamda yirmi değerinin 182 kullanım örneği tespit edilmiştir.

Sorumluluk Değerine Ait Örnekler

Sorumluluk kavramı en çok yer alan değerlerden biridir. Hem polis ekibinin her daim yürüttüğü bir görevinin olması hem de yasa dışı işler çeviren Vasilko'nun gizli ajanları nedeniyle “sorumluluk” değeri sıklıkla yer almaktadır. Serinin ikinci kitabı olan Bodrum Katı Tünelden Önceki Beyaz Ev’de sorumluluk değeri Atlas’ın öncülüğünde kurulan ekibin gizemli olayları ortaya çıkarmak için yapmış oldukları iş birliği üzerinden verilmektedir.

“Emris duyduklarıyla heyecanlanmıştı. ‘Sedat, ne yap et; İkinci Mustafa Kurtul’a ulaşabileceğimiz bir telefon, bir adres, bir şey bul!’ dedi.” (Işık, 2024a: 241)

“Eren, ‘Halil, ne olur ne olmaz,’ dedi, ‘sen burada kal. Başımıza bir şey gelirse yardım çağırırsın.’

Halil, ‘Aman kötü konuşmayın Eren Bey,’ dedi, ‘tabii ki beklerim.’ ” (Işık, 2024a:264)

“Ala, Talya’ya son yaşadıklarını anlatırken Atlas araya girdi. ‘Evet; bugünlük bu kadar yeter. Hepimiz çok yorgunuz. Yarından tezi yok babamın eski evraklarını taramaya başlayacağız. Kaç gün; hatta kaç hafta veya ay sürerse sürsün bunu yapacağız.’ ” (Işık, 2024b: 230)

“Sahibi aylar önce ölmüş. Bizim şirket buraya göz koydu. İş bana verdiler. Kimseye ulaşamadım. Ben de ara sıra gelip böyle bekliyorum.” (Işık, 2024c: 7)

“Gizli görevler ve takipler için oluşturulan California eyalet ekiplerdendi. İnterpol görevlisi Lorenzo’nun girişimleriyle, çok sayıda Amerikalı sivil polis, Emris’in yönettiği operasyonda görevlendirilmişti.” (Işık, 2024c: 16)

“Arden, burayı safe house yani güvenli ev olarak planlamıştı. Yıllardır içinde bulunduğu gizli görevler nedeniyle artık uzmanlaşmıştı. Herhangi bir yere yerleşmeden önce safe house bir yer ayarlaması gerekiyordu.” (Işık, 2024c: 31)

“Şimdi size sadakat ve sır tutma görevi vereceğiz. Elimde tuttuğum kâğıtlarda herkesin bir sırrı olacak. Herkes sırrını öğrendikten sonra yirmi dakika süreniz var. Göreviniz ise şu: Herkes sırrına sadık kalarak kimseye söylemeyecek. Ancak aynı zamanda herkes bir başkasının sırrını öğrenmeye çalışacak. Yirmi dakikanın sonunda, kendi sırrını koruyup başkasının sırrını öğrenenler ödüllendirilecek.” (Işık, 2024c: 50)

“Fransız polis, ‘Arama izinleri ve resmi protokolleri biz hallederiz,’ diye karşılık verdi, ‘ne gerekiyorsa şimdi yapabiliriz.’ ” (Işık, 2024c: 74)

“Talya ise Atlas’ın evden ayrılmasından sonra daha sorumluluk sahibi olmuştu. Babasıyla sürekli olarak ilgileniyor, hiçbir şeyini eksik bırakmamaya çalışıyordu.” (Işık, 2024c: 149)

“ ‘Beni özel olarak yetiştirmek için büyük büyük emek harcadın. İleride en önemli görevleri bana vereceğini biliyorum. Görevleri eksiksiz bir şekilde yapacağıma da Arina’yla bir daha görüşmeyeceğime de söz veriyorum.’ Bunu söylerken kendinden son derece emindi. Yüzünde hiçbir duygu ifadesi ve mimik yoktu.” (Işık, 2024c: 187)

“Özellikle Demir planda kendisine düşen sorumluluğu çok iyi biliyor ve başarısız olma tedirginliği yaşıyordu.” (Işık, 2024c: 215)

“Heyecandan kalbi hızla atmasına rağmen görev bilinciyle üzerine düşen vazifeyi eksiksiz yapıyordu.” (Işık, 2024c: 219)

“Emris’in duygu karmaşasına yeni bir duygu daha eklendi. Arden’e içten içe hayranlık duyuyordu... Ama yine de görev ve sorumluluklarının farkındaydı. Ne olursa olsun Arden bir suç şebekesine bilinçli olarak yıllarca çalışmıştı.” (Işık, 2024c: 294)

“Son prosedür olarak ifade aşamalarına geçmeden önce hastaneye götürülüp sağlık raporu alınması gerekiyordu. Bu işlem, gözaltına alınan tüm şüpheliler için uygulanması zorunlu bir işlemdi.” (Işık, 2024c: 297)

“Vasilko’nun özel ajanlarıydı. Her ne kadar Vasilko ölmüş olsa bile, onun talimatlarını yerine getirmek için ant içmiş, kendisi gibi özel eğitilmiş askerler...” (Işık, 2024c: 306)

Sabır Değerine Ait Örnekler

Hem korku hem polisiye tarzı bir eser olduğu için heyecanın her daim dorukta olduğunu, bazen Başkomiser Emris ve ekibinin uzun süren bekleyişlerin etkisiyle sabırlı olmalarının gerektiği olaylar yaşadığını söylemek mümkündür. Serinin ikinci kitabı olan Bodrum Katı Tünelden Önceki Beyaz Ev’de sabır değeri Atlas ve Atlas’ın kardeşi Talya’nın gizemli cinayetlerde bulunan kolye, bileklik, toka gibi nesnelerin aynılarının kendilerinde bulunması nedeniyle yaşadıkları gerilim üzerinden verilmektedir. Bu cinayetler ile şizofreni hastası babalarının geçmişte yapmış olduğu cinayet suçları arasındaki ilişkinin çözülmesinde de sabır değerinin örneklerine rastlamak mümkündür.

“Aradan yaklaşık dört hafta geçti. Atlas, olağanüstü bir sabırla evrakları taramaya devam etti. Ama henüz dişe dokunur hiçbir şey bulamamıştı.” (Işık, 2024b: 239)

“Atlas da sıklıkla babasını yokluyordu. Talya’dan gelişmeleri takip ediyor, sayıklama anlarında hemen yanında olmaya çalışıyordu. Onun dışında ise tek meşguliyeti araştırdığı cinayetler olmuştu. Gece gündüz demeden sabırla devam ediyordu.” (Işık, 2024b: 238)

“Eren, Emris’in gerginliğine daha fazla dayanamadı, bir zamanlar çekindiği şu aralar ise yakın arkadaşı gibi gördüğü baş komiserin yanına giderek usulca fısıldadı. ‘Biraz sakinleş istersen. Bak herkes çalışıyor işte.’ ” (Işık, 2024c: 96)

“Eren, ‘Haklısın...’ diye mırıldandı, ‘Ama yine de biraz sakin olmakta fayda var.’ ” (Işık, 2024c: 96)

“ Sabaha kadar heyecanlı bir bekleyiş Emris’in karşısındaydı. Saatler geçmek bilmiyordu.” (Işık, 2024c: 105)

“Attığı her adımda kalbi göğüs kafesinden fırlayacakmış gibi hissediyordu. Nefes alıp veriş sıklığı arttı. Heyecanını bastırmak için ceketinin cebinde bir süredir duran naneli sakızı hızlıca açıp ağzına attı. Kısa bir süre sonra köprü’nün girişine ulaştı.” (Işık, 2024c: 119)

“Hemen ardından soluğu Boğaz manzaralı balkonunda aldı. Sandalyelerden birisini ayağıyla ittirip oturdu. Bir an önce sakinleşmek istiyordu.” (Işık, 2024c: 151)

“Ala derin derin nefes alarak sakinleşmeye çalışıyordu.” (Işık, 2022: 169)

“Emris, Arden’i bulamamanın gerilimini yaşamaya devam ediyordu. Sedat’ın da Emris’ten aşağı kalır yanı yoktu. Atlas kendince ilişkisini de sakin tutmaya ve soğukkanlıkla karar almalarına yardımcı olmaya çalışıyordu.” (Işık, 2024c: 115)

“Demir hızlı hızlı planlarını anlattı. Sedat sık sık araya girerek anlamadığı noktaları sordu. Demir sabırla tüm detaylarına değindi.” (Işık, 2024c: 214)

“Emris diğerlerine fark ettirmek istemiyor ve her zamanki gibi soğukkanlı davranmaya çalışıyordu ancak içinde büyük bir heyecan vardı. Arden’i bulmak için harcadığı emekler boşa gitmemiş ve şebekenin başındaki Vasilko’yu yakalaması an meselesi olmuştu. Asıl büyük hedefine ulaşmasına çok az kalmıştı.” (Işık, 2024c: 266)

“Emris, ‘Biraz sabırlı ol Sedat,’ dedi, ‘Beyaz Ev’e her zaman gideriz.’ ” (Işık, 2024c: 300)

Çalışkanlık Değerine Ait Örnekler

Tüm gizli işleri ve olayları ortaya çıkarmak için Başkomiser Emris ve ekibi gece gündüz demeden çalışmaktadır. Aynı zamanda Beyaz Ev’in gizemini, mistik olaylarını, gizli ölümlerini çözmeye çalışan Kudret’in de bu ekibin bir parçası haline geldiğini görmek mümkündür. Atlas’ın öncülüğünde Talya, Ala, Demir ve Kayra’dan oluşan arkadaş grubunun şizofreni hastası Enzel ve ortaya çıkan cinayetler arasındaki ilişkiyi çözmek için yapmış oldukları çalışmalar üzerinden de çalışkanlık değerinin yer aldığı görülmektedir.

“ ‘Vallahi komiserim sabaha kadar bir dakika bile gözümüzü kırpmadık,’ dedi, ‘hatta ne olur ne olmaz diye sürekli telsizden birbirimize bildirim verdik. Sedat abi de şahit.’ ” (Işık, 2024a: 171)

“Emris ve Sedat cephesinde de durum aynıydı. Onlar da güya dinleneceklerdi ancak yoğun bir şekilde çalışmaya devam ettiler. Bir yandan kameraların karşısında mesai harcarlarken öte yandan listelerle alakalı farklı çalışmalara giriştiler.” (Işık, 2024a: 203)

“Gece yarısına doğru Talya da yeniden depoya geldi. Hararetli çalışmalarını görünce bir gelişme olduğunu anladı.” (Işık, 2024b: 196)

“Sabaha kadar birlikte çalıştılar. Yorgunluktan ve bilgisayar ekranına bakmaktan gözleri kan çanağına dönmüştü. Sabahın ilk ışıkları dışarıda belirirken, Atlas koltukta Demir ise sandalyede sızıp kalmıştı.” (Işık, 2024b: 209)

“ Organ mafyası hakkındaki birçok bilgiyi Arden’in son anda yapmış olduğu operasyonda yitirmiş olan Emris Başkomiser, Atlas’ın getirdiği dokümanları ekibiyle birlikte günlerce inceledi. Dokümanların gerçekliğinden emin olmak istiyordu. Sedat ile birlikte gece gündüz yürüttüğü çalışmaların ardından artık emindi. Atlas’ın getirdiği bilgi ve belgelerin hepsi de doğrudu.” (Işık, 2024: 42)

“ ‘Çok iyi fikir şefim,’ dedi, ‘ne demişler; gezen tilki yatan aslandan yeğdir.’ ” (Işık, 2024c: 71)

“Gecenin bir vakti evine döndü. Babası hâlen çalışma odasında çalışıyordu. Sessizce çalışma odasına geçip babasını izledi. Babası işe kendini o kadar kaptırmıştı ki Demir’in geldiğini ancak mola verdiğinde fark edebildi.” (Işık, 2024c: 147)

“ ‘Kudret öyle bir insan değildir,’ dedi, ‘evet biraz farklıdır ama inanılmaz çalışkandır.’ ” (Işık, 2024c: 213)

“Daha ilk günden çalışmaya başlamış, neredeyse her gün Beyaz Ev’e gelmiş ve kimseye belli etmeden çalışmaya devam etmişti.” (Işık, 2024c: 213)

“Emris bir yandan Demir bir yandan cep telefonlarına not tuta tuta hızla bütün panellerdeki cihazları teker teker taradılar.” (Işık, 2024c: 225)

“Hem Türkiye’den hem de İnterpol merkezinden sayısız tebrik telefonu almıştı. Birçok kişi Vasilko’nun ortadan kaldırılmasının Emris’in başarısı ve dikkati olduğunu söylüyor; hatta bazı üstleri Emris’i şimdiden terfileri için müjdeliyordu.” (Işık, 2024c: 269)

Dürüstlük Değerine Ait Örnekler

Dürüstlük kavramı, yapılan yanlış seçimler sonucunda hatalarını kabul etme ve olaylardan ders alma bağlamında ele alınmıştır. Kitapların bazı bölümlerinde yer alan olaylarda hızlı ve sabırsız hareket etmenin bir sonucu olarak çok yönlü düşünememe ve bundan duyulan pişmanlık üzerinde durulmaktadır.

“Fikir yürütürken birden kendisine kızdı. İçinde bulunduğu duruma şaşırıp kaldı. ‘Resmen ölümlerden değil de hayatta kalmalardan şüphe duyuyorum’ ” (Işık, 2024a: 210)

“Talya bir nebze de olsa rahatlamıştı. ‘Zekice bir hamle yapmışsın. Peki sence gerçekten sözünde duracak mı?’ Duracak.” (Işık, 2024b: 88)

“ ‘Haber kaynağım hakkında bilgi vermem etik değil.’ Hemen ardından ekledi: ‘Polis bile olsanız...’ ” (Işık, 2024c: 82)

“Peki o zaman neden bir tezkip yayınlamadınız? Daha önce yaptığımız haber teyit edilemediği için yayından kaldırılmıştır diye neden kamuoyunu bilgilendirmediniz? Sizin gibi ilkeli bir gazeteciye yakışıyor mu bu durum?” (Işık, 2024c: 83)

“Emris’in penceresinden baktığı zaman hak veriyordu. Sonuçta ilk notun Arden’den geldiğini hissetmiş ama bunu Emris ile paylaşmamıştı. Hatta daha öncesinde Los Angeles’ta Arden’i görmüş, bu bilgiyi de kendisine saklamıştı. Emris’in böyle bir tedbir alması ve görevini yerine getirmeye çalışması gayet doğaldı.” (Işık, 2024c: 153)

“Emris ise içindeki kızgınlığı dindirmişti. Eren ile arasının bozuk olmasını istemiyordu. Eren’in penceresinden baktığı zaman hak veriyordu. Sonuçta gizlice telefonunu ele geçirmiş ve takip programı yükletmişti. Bu kadar yakın olduğu birisine bunu yapmak elbette ki güven zedeleyecekti. Eren’in her ne kadar öfke duysa da Arden’e kendisi gibi bakmaması olağandı.” (Işık, 2024c: 153)

“ Yani şefim şunu demek istiyorum: Biz hep delillerin ve olayların peşine düştük. Hep geriden gittik. Keşke daha agresif olup delillerin ve olayların önünden gitmeye çalışsaydık. Belki de Ayşegül Sepetçi’yi iki yıl önce bulurduk.” (Işık, 2024c: 198)

“Emris, ‘İşte,’ dedi, ‘Bizim kaçırdığımız en büyük nokta burası oldu. Biz hep Arden’in peşine düştük. Arden’den iz veya delil aramaya odaklandık.’ ” (Işık, 2024c: 203)

“Eksik kaldığımız yer firmanın online anlaşma yaptığı mali danışmanları hiç araştırmamak. Yani sıradaki kurbanı yönelik hiçbir hamle yapmamak. Eğer sıradaki kurbanı bulabilirsek Arden’i de bulabiliriz.” (Işık, 2024c: 204)

“Emris, ‘Boşuna uğraşıyorsun Sedat!’ diye seslendi, ‘tek atımlık kurşunumuzu boşa attığımızı kabul etmekten başka çaremiz yok. Iskaladık işte.’ ” (Işık, 2024c: 246)

“Sabaha karşı herkes Beyaz Ev’de toplanmıştı.

Atlas, Demir ve Ala; son anda Eren’in yanında olmadıkları için kendilerini suçluyordu. Halil ve diğer çalışanlar evden ayrıldıkları için.

Emris ve Sedat, daha önce Beyaz Ev’e girmedikleri için.

Eren ise varlığı ve Arden’in hayatına girdiği için...” (Işık, 2024c: 312)

Yardımseverlik Değerine Ait Örnekler

Yardımseverlik kavramı Polis Teşkilatı'nda yer alan ekibin zorlandıkları zaman yardımlaşmaları üzerinden verilmektedir. Bir bölümde ise yıllarca Beyaz Ev'e hizmet eden Halil'in zor durumda kalan bahçivana çevredekilere mahcup olmaması adına yaptığı yardımdan söz edilmiştir. Yudum Hanım ve Talya'nın Enzel'in hastalığı sürecinde yanında buldukları ve her geçirdiği krizi atlatmasında yardımcı olduğu da görülmektedir.

"Enzel, Atlas'ın imdadına yetişmesinden memnun kalmıştı." (Işık, 2024b: 39)

"Talya babasının tedavi sürecini ihmal etmemişti. Annesiyle birlikte sürekli olarak babasının etrafında dönüyordu. Yalnız başına kalmasına izin vermiyorlardı. Birçok sanrısında ve sayıklamasında hep yanındalardı." (Işık, 2024b: 238)

"İnterpol adına soruşturmanın gözlemci koordinatörlüğüne ise İtalya Polis Teşkilatı'ndan Türkçe bilen Lorenzo Ricci atanmıştı. Lorenzo tüm çalışmalar boyunca Emris'e yardımcı olacak ve farklı ülkelerdeki çalışmalarda rehberlik edecekti." (Işık, 2024c: 43)

"Emris, Demir'in o hâlini görünce kendi belinden Demir'in beline uzanan ipi salladı. Hemen arkasından, 'Korkma,' dedi, 'aşağıya düşmene asla izin vermem.'" (Işık, 2024c: 220)

"Demir, 'Harika!' dedi, 'gel şimdi bana yardım et başkomiserim. Şu gördüğün ışıklar. Bu ışıkların yanma süreleri ve kapalı kaldıkları süreler bize hangi cihazın pasif durumda olduğunu gösteriyor. Işığı böyle silik ve sabitlenmiş cihazları şimdi teker teker tespit etmemiz gerek.'" (Işık, 2024c: 224)

"Rütbeli polis, nasıl yardımcı olabileceklerini sordu. Cep telefonundan Arden'in fotoğrafını açtı. Rütbeli polise gösterdi. Rütbeli polis fotoğrafa baktıktan sonra tanımadığını söyledi." (Işık, 2024c: 281)

"Mesela Halil... Ne kadar iyi yürekli bir insan... Bahçivanınızın yaşlılığa bağlı kronik olarak geceleri alt ıslatma sorunu var. Halil çoğu zaman erkenden uyanıp, başkaları görmeden onun ıslattığı çarşaf ve alezleri değiştiriyor. Bahçivanınızın diğer çalışanlara karşı mahcup kalmasını istemiyor. Hatta maaşının bir kısmını temiz çarşaf almak için harcıyor." (Işık, 2024c: 232)

Estetik Değerine Ait Örnekler

Estetik kavramı daha çok Beyaz Ev'in görüntüsünün insanlar üzerindeki bıraktığı genel izlenim üzerinden verilmiştir. Kahramanların gözünde Beyaz Ev muhteşem bir görüntü ve hayranlık uyandırmaktadır.

"Ortadaki kocaman yatak, Osmanlı saraylarındaki yatakları andırıyordu. Kenarlarından yukarı uzanan ahşap kolonlar ve sivrisineklerden korunmak için yapılmış tepesinden sarkan tül perdelerle doğuya has bir kraliyet dairesi izlenimi uyandıırıyordu." (Işık, 2024a: 119)

"Beyaz Ev bütün ihtişamıyla karşısında duruyordu. Ortasında kuleye ya da minareye benzer kalın iki yüksek bina, onlara yatay olarak uzanan da geniş bir cephesi vardı. Tek bakışta evi görebilmek neredeyse imkânsızdı. Sağdan sola ya da soldan sağa panoramik bir bakış sunmak şarttı. Normalde çocukken büyük görünün yapılar büyünce ufacak gelirdi. Ama şimdi Beyaz Ev Eren'e çocukluğundakinden daha büyük görünüyordu." (Işık, 2024a: 19)

"Galeri iki katlıydı. Alt katta resim ve diğer sanat türleri için çeşitli malzemeler satılıyordu. Boy boy fırçalar, renkli renkli boyalar, heykel kalıpları ve süs eşyalarıyla albenisi yüksek bir mekândı." (Işık, 2024b: 168)

“Evdeki çalışanlar daha alımlı gözükmesi için tabakların aralarına çeşitli süslemeler ve çiçekler de eklemeyi unutmamışlardı.” (Işık, 2024c: 62)

“Şehrin ışıklarının arasında, kendisine bakan gözleri gördü. Gözler, tıpkı köprüyü süsleyen ışıklar gibi parlıyordu.” (Işık, 2024c: 120)

“Alt kattaki yemek salonu özenle süslenmiş, çeşit çeşit mezelerle büyük yuvarlak masa donatılmıştı” (Işık, 2024c: 154)

“Üçü de Beyaz Ev'in ihtişamı karşısında büyülenmişlerdi. Halil özel bir gece olduğu için evin ön cepheye ve bahçeye bakan bütün ışıklarını açtırmıştı. Usulca kararmaya başlayan gökyüzüne inat, tüm heybeti ve ışıltısıyla geceyi aydınlatan Beyaz Ev karşısında üç genç kadının da nutku tutulmuştu.” (Işık, 2024c: 155)

“Gerçekten de Beyaz Ev'in en ihtişamlı görüntüye sahip yeri burasıydı. Ortasındaki iki kule ve evin tamamı net bir şekilde görünüyordu. Bahçeden çatıya doğru vuran ışıklar ile iki kuleden dışarı yayılan ışıklar; gecenin karanlığında bir ışık halesi gibi parlıyordu.” (Işık, 2024c: 300)

“Sedat, hayranlıkla Emris'in anlattıklarını dinledi. En sonunda Beyaz Ev'e bakarak, ‘Şiir gibi şefim,’ dedi, ‘Beyaz Ev de Eren ile Arden'in aşkı da bir şiir gibi...’ ” (Işık, 2024c: 310)

“Tabloda Beyaz Ev'in resmi vardı. İhtişamlı kuleleri yine hiçbir şeye aldırış etmeden tüm heybetiyle gökyüzüne doğru uzanıyordu. Arden, son tablosunda Beyaz Ev'i çizmişti. Çizimin altında ise turkuaz renkle düşülmüş bir not ve bir imza vardı.

Maybe in another life...(Belki başka bir hayatta...)” (Işık, 2024c: 314)

Sevgi Değerine Ait Örnekler

Sevgi kavramı Arden ve Eren arasında yaşanan aşk üzerinden verilmektedir. Halil'in çiçeklere ve doğaya duyduğu sevgiden de bahsedilmektedir.

“Sonsuza dek öylece kalabilirdi. Yıllar sonra aşkı bulmak, annesinin hatıralarıyla birlikte âşık olduğu kadına sığınmak hiç tatmadığı bir duyguydu.” (Işık, 2024a: 155)

“Eren eve döndüğünde Halil bahçedeki çiçeklerin başındaydı. Teker teker onlarla ilgileniyor, tomurcuk hâlinde olanlara dokunuyor, âdeta onları birer çocuk gibi seviyordu.” (Işık, 2024a: 222)

“Demir ve babası arasında özel bir bağ bulunuyordu. Demir'deki asperger sendromunu babası henüz Demir beş yaşındayken fark etmişti. O günden itibaren Demir'in eğitimine özel bir çaba harcamış ve çok sevdiği oğlunu yanından bir an bile ayırmamıştı. Demir sevildiğinin farkındaydı ve aynı şekilde babasına büyük bir değer veriyordu. Yaşadığı şeylerin ardından babasının yanına gitti ve kollarını omzuna doladı. Birkaç saniye öylece bekledi. Daha sonra kulağını göğsüne yasladı ve babasının kalp atışlarını dinledi.” (Işık, 2024b: 300)

“Kimisi sevgili, kimisi evli olan çiftlerin neredeyse hepsinin yüzünde gerçek bir mutluluk vardı.” (Işık, 2024c: 111)

“Yıllar içinde sadece bir kez âşık olmuştu; şimdi ise âşık olduğu adamdan ve arkadaşlarından kaçmaya çalışıyordu. Oysaki Eren'le Prag sokaklarında dolaşmayı, Karl Köprüsü'nden geçmeyi ve şehri ikiye bölen nehrin manzarasında dans etmeyi nasıl da isterdi...” (Işık, 2024c: 111)

“Riskliydi, risk almalıydı. Aşk risk almak demektir.” (Işık, 2024c: 113)

“Halil kafasını Boğaz’a doğru çevirdi. ‘Ben insanların içindeki sevgiyi hissedirim,’ dedi,

‘Emris Başkomiser’in içindeki Eren sevgisini de görüyorum.’ ” (Işık, 2024c: 152)

“Ala, Sana gıpta ediyorum, dedi, ‘gerçek sevgiyi gözlerinden okuyabilirim. Böyle ağır şartlara; böyle olaylara rağmen içindeki sevginin varlığı kalbinin ne denli güzel olduğunu gösteriyor.’ ” (Işık, 2024c: 230)

Merhamet Değerine Ait Örnekler

Merhamet kavramı daha çok vicdan azabı ile gelen acıma duygusu ve şefkatli olma durumu ile verilmektedir.

“Yaşlı adam öğrenci lafını duyunca vicdana geldi. ‘Geçen gün sokağın sonunda bir daire boşaldı. Oraya bir bakın isterseniz.’ ” (Işık, 2024a: 152)

“Her gece, yatış zili çalıp ışıklar kapandıktan bir saat sonra... Kendini suçlu hissediyordu. Arina’nın parmaklarının kendisi yüzünden kırıldığını düşünüyordu. Cezanın verildiği ilk geceden itibaren, herkes uyuduktan sonra aynı soruyu tekrarlayıp duruyordu.

“Arina, iyi misin Arina? Elin hâlâ çok acıyor mu?”

...

Her gece herkes uyurken bir saat bekliyor ve içindeki sızıyı rahatlatmak için aynı soruyu tekrarlıyordu.” (Işık, 2024c: 48)

“Eğer bize yardımcı olmazsınız, gerçek kötü kişiler Louis’e büyük bir zarar verebilirler. Ömür boyu bunun vicdan azabını çekersiniz.” (Işık, 2024c: 84)

“Her zaman olduğu gibi odasına kapanmadan önce sessizce babasının yanına gitmiş ve uyurken şefkatle onu izlemişti.” (Işık, 2024c: 148)

“Karşısına oturduktan sonra, daha sakin ve şefkatli bir ses tonuyla, ‘Arden yüzünden değil mi?’ diye sordu, ‘hâlen ona karşı duygular besliyorsun.’ ” (Işık, 2024c: 229)

“Gözlerinin içi bir anda şefkatle dolmuştu. ‘Kızım değil...’ diye fısıldadı parmağı hâlâ fotoğrafın üzerindeyken, ‘yeğenim.’ Dudaklarını büküp gözlerini tavana doğru dikerek,

‘Bizden bazılarının çocuk sahibi olması imkânsız, yani teknik olarak.’ ” (Işık, 2024c: 261)

Saygı Değerine Ait Örnekler

Saygı değeri polislik mesleğindeki ast üst ilişkisi üzerinden verilmektedir.

“Üstlerine, rütbelerine göre ‘Amirim’, ya da ‘Komiserim’, diye hitap eder, asla saygısızlık göstermezdi.” (Işık, 2024a: 8)

“Bu yüzden ne astları yanında laubali hareketlere bürünebiliyor ne de üstleri Emris’e fırça atabiliyordu.” (Işık, 2024a: 21)

“Yaşça büyük olan Sedat, Emris’i hem öz kardeşi gibi seviyor hem de üstü olduğu için büyük bir saygı duyuyordu. Bire bir kaldıklarında Emris’e şakalar, espriler yaparken; üçüncü bir kişi olduğu zaman ise tam tersine olağanüstü bir saygı gösteriyordu. Böylelikle diğer kişilerin Emris’e daha büyük saygı duymalarını sağlıyordu.” (Işık, 2024a: 21)

“Sedat, ‘Ne yapayım şefim, sen mütevazısın diye ben olamam kusura bakma. Benim şefime herkes saygı duyacak,’ diye fısıldadı.” (Işık, 2024a: 37)

“Bir yandan ona çok kızıyor, bir yandan ise yıllardan beri yaptığı delil toplama ve gizli şebekeyi deşifre etme çabasından dolayı saygı duyuyordu.” (Işık, 2024c: 148)

“Nasıl bir karşılık vermesi gerektiğini bilemedi. Saygısızlık etmemek için susmayı tercih etti.” (Işık, 2024c: 182)

“Hemen ardından otoritesini gösterircesine, ‘Ne olursa olsun bunu hak ettin Arden!’ dedi ve diğer elinden bir çırpıda kelepçe çıkartıp Arden’in bileklerine geçirdi. Sonra diğer yolcular tarafından kelepçenin görünmemesi için üzerindeki ceketi Arden’in kollarının üzerine doğru yerleştirdi.” (Işık, 2024c: 249)

“Emris sinirlenmişti. Fayette’nin iş ahlakına saygı duyuyordu fakat Louis’in hayati tehlikede olabilirdi.” (Işık, 2024c: 83)

Adalet Değerine Ait Örnekler

Başkomiser Emris ve ekibinin her daim adaletin ve hukukun üstünlüğüne göre hareket etmeye çalıştığını görmek mümkündür.

“Eren’in korktuğu başına gelmişti. En büyük korkusu ise göz altına alınmak ya da tutuklanmaktı. ‘Tutuklayacak mısınız beni?’ diye sordu.

‘Orasına mahkeme karar verir. Ama bizimle emniyete geleceğin ve bir süre birlikte vakit geçireceğimiz kesin.’ ” (Işık, 2024a: 135)

“Organize suçlar, insan kaçakçılığı, terörizm gibi konularda büyük bir hassasiyete sahip olan İnterpol, toplantının sonunda Emris’in sunduğu belgelerin araştırılması ve İnterpol merkezli bir uluslararası soruşturmanın başlatılması kararını verdi. Soruşturmanın yürütülmesine yönelik icracı ülke olarak oy birliği ile Türkiye seçildi. İnterpol adına soruşturmayı Türk Polis Teşkilatı yürütecek, soruşturmanın emir komuta merkezi Türkiye olacak ve görevli Türk polislerine İnterpol’e bağlı olan tüm ülkelerde araştırma yapma izni ve kolaylığı sağlanacaktı.” (Işık, 2024c: 43)

“Sedat ve Lorenzo İngiltere’ye ulaştıktan sonra, daha önce yaptıkları resmî yazışmalar doğrultusunda İngiliz polisleri ve mahkemelerle temasa geçtiler. Temasların sonrasında Stone Money firmasında arama yapılması için mahkeme kararı ve esnasında destek sunulması için görevlendirme yazılarını çıkardılar. Hemen ardından İskoçya’ya geçtiler ve plana uygun bir şekilde arama kararını yerine getirmek için gece saatlerini seçtiler.” (Işık, 2024c: 217)

“Vasilko’nun, başta Beyaz Ev üzerinden gerçekleştirdiği organ ticareti ve binlerce ölümden sorumlu tutularak yargılanması, yargılama sonunda da cezalandırılması en büyük hayalidir.”

(Işık, 2024c: 270)

“Emris, ‘Kanunlar ve yönetmelikler ne emrediyorsa ben onu uygulardım,’ diye karşılık verdi, zor çıkarmaya kalkışma. Artık kaçacak yerin kalmadı. ” (Işık, 2024c: 286)

Duyarlılık Değerine Ait Örnekler

Duyarlılık kavramı daha çok bireysel çıkarların dışında toplumun ve arkadaş çevresinin de korunması yoluyla ifade edilmiştir.

“Her zaman yanında taşıdığı siyah gözlüğünü takmak istedi; ancak bu durum, filmlerdekinin aksine cenazeye saygısızlık olabilirdi.” (Işık, 2024a: 5)

“Emris tam silah kullanma izni verecekti ki önündeki kalabalığa yeniden baktı. Onlarca patenci birbirini geçmek için hamleler yapıyor, yarış arabaları gibi sağa sola kaymalar yaparak ilerliyorlardı. Masumların zarar görmesi büyük bir riskti.

‘Hayır, şu an olmaz!’ dedi, ‘herkes peşimden koşmaya başlasın!’ ” (Işık, 2024c: 22)

“Sınıftaki herkes susar ve kimse kimseye dokunmazsa herkes, sırrını korumuş olur. Bunu yaparsak kimse ceza almaz.” (Işık, 2024c: 51)

Sağlıklı Yaşam Değerine Ait Örnekler

“Sağlıklı yaşam” değerine ait örnekler bulunmaktadır.

“Yapacağımız şey çok basit. Önce çekip karşımıza adamakıllı konuşacağız. Psikiyatri mi, nöroloji mi artık ne gerekiyorsa!” (Işık, 2024b: 92)

“Otel, on dokuzuncu yüzyıldan kalma eski bir taş evdi. Uzun yıllar boyunca küçük bir sağlık hizmetleri için kullanılmıştı.” (Işık, 2024c: 78)

Temizlik Değerine Ait Örnekler

Temizlik değeri, temiz olma durumu ile ilişkilendirilerek örneklendirilmiştir.

“Annenizin odası üç bölümden oluşuyor. Birisi yatak odası gibi kullandığı kısım, ikincisi dinlenme odası olarak kullandığı bölme, üçüncüsü de kütüphanesi. Anneniz vefat ettikten sonra sadece temizlik yaptık. Onun dışında her şey yerli yerinde duruyor.” (Işık, 2024a: 116)

“Koridorlar pırl pırlıdı. Âdeta bal dök yala denilecek cinsten, ışıl ışıl parlıyordu. Ahşaptan yapılmış bütün parçaların cilaları sanki yenilenmiş gibiydi. Ya da ilk günden beri olağanüstü bir titizlikle muhafaza ediliyordu.” (Işık, 2024a: 26)

“Halil, ‘Ayakkabılarınızı çıkarmanıza gerek yok,’ dedi, ‘ancak şu galoşlardan takarsanız memnun kalırız. Yeni paspas atıldı yerlere. Ayakkabılarınızda ormanın tüm çamuru mevcut.’ ” (Işık, 2024a: 37)

“Annenizin odası üç bölümden oluşuyor. Birisi yatak odası gibi kullandığı kısım, ikincisi dinlenme odası olarak kullandığı bölme, üçüncüsü de kullandığı kütüphanesi. Anneniz vefat ettikten sonra sadece temizlik yaptık. Onun dışında her şey yerli yerinde duruyordu.” (Işık, 2024a: 116)

“Atlas, babasından bir proje ödevi için çalışmalarını gerektiği bahanesiyle anahtarları almış, yaklaşık bir saatlik temizliğin ardından evlerinin hemen yanındaki bahçeye bitişik depoyu kullanabilir hâle getirmişlerdi.” (Işık, 2024b:127)

“ Kadın, ‘Dairesinde hiçbir eşyası kalmadı. Komple boşalttım. Kimse almaya gelmeyince hatta az önce çöpe attırdım,’ dedi, şimdi ustalar var odada. Uğursuzluk getirmesin diye daireyi baştan aşağı temizletip boyatıyorum.” (Işık, 2024b: 165)

Dostluk Değerine Ait Örnekler

Dostluk değerine çok da yer verilmediği görülmektedir.

“Uzun yıllar Avrupa’nın çeşitli ülkelerinde eğitim alan Eren, son olarak Avustralya’nın Sidney kentine yerleşmişti. Dedesinden gelen düzenli paralardan dolayı pek çalışmakla meşgul olmamıştı. Sidney’de tanıştığı ve yakın zamanda iyi dostluk kurduğu Türk asıllı Brian ile butik bir kafe açmışlardı.” (Işık, 2024a: 15)

“O günden sonra Halil’le çok daha yakınlaştılar. Sedat ile Emris arasındaki ilişkiye benzer, çalışan ilişkisinden çok daha ötede, karşılıklı saygı ve sevginin içerisine şefkati de kattıkları güzel bir diyalog yakaladılar.” (Işık, 2024a, 223)

“Ala, ‘İşte asıl ben buna kızarım,’ dedi, ‘Talya senin kardeşinse bizim de arkadaşımız.’ Bu esnada uzanıp Talya’nın elini tuttu. Parmaklarıyla bileğini okşadı. ‘Talya’ya zarar gelme ihtimali olan her şeyde birlikte hareket etmeli ve güçlerimizi birleştirmeliyiz’ ” (Işık, 2024b: 44)

“Ala, Ayşe ile İsviçre’de tanışmış, birlikte yaşadıkları birkaç macera dolu olayın ardından çok yakın arkadaş olmuşlardı.” (Işık, 2024c: 155)

Vatanseverlik Değerine Ait Örnekler

Vatanseverlik Başkomiser Emris ve ekibinin Türkiye dışında yürüttüğü operasyonlar üzerinden işlenmektedir. Eren’in yurt dışında yaşadığı süreçte Türk kültürüne olan bağlılığıyla da vatanseverlik değeri örneklendirilmiştir.

“Hayatının çok büyük bir kısmını yurt dışında geçmiş olsa da Türk kültürüne teterince bağlıydı. Türkiye haberlerini takip eder, Türk kitaplarını okur, Türkiye hakkındaki belgeselleri ve yerli filmleri izlerdi. Ortağı başta olmak üzere birçok Türk asıllı arkadaş da vardı.” (Işık, 2024a: 73)

“Le, herkes Türk polisi mi Lorenzo’cuğum? Bizden böyle bir araştırma isteselerdi en son aldığı kıyafetin markasına kadar bulurduk. Hiç olmadı Demir ve Atlas’tan yardım alırdık.” (Işık, 2024c: 70)

“Sedat, Ben gelmeyecek miyim şefim?” diyerek koltukta ayaklandı, elin Fransa’sında seni yalnız bırakamam!” (Işık, 2024c: 73)

“Yalnız şefim bu İngilizler harbiden çok soğuk adamlar ha! Kalkmışız oralara kadar gitmişiz meslektaşları olarak; adamlar bir çay bile ismarlamadılar. Suratlarından düşen bin parça” (Işık, 2024c: 243)

Aile Bütünlüğü Değerine Ait Örnekler

Aile bütünlüğünün eksikliği durumunda Arden ve diğer masum çocukların Mağdurlar Okulu’nda zorlu bir eğitime tabi tutulup yasa dışı işlerde kullanıldığını görmek mümkündür. Bu okulda zorlu sınavları geçemeyen çocuklar okuldan atılıp evsiz ve ailesiz kalmaktadır. Bu durum çocukları derinden etkilemekte ve tüm kötü koşullara rağmen ses çıkarmalarına engel olmaktadır.

“Chocimsk bölgesinde, sözde ihtiyaç sahipleri ve kimsesizler için bir yatılı okulu açmıştı. Sadece küçük yaşlardaki kız çocuklarını kabul eden okulda, üstü örtülü çeşitli sınavlar yapılıyor; sınavları geçemeyen kız çocukları, yaşayan akrabalarına ya da sosyal hizmet kurumlarına geri gönderiliyordu. Sınavları geçen çocuklar içinse âdeta cehennem hayatını andıran katı eğilimler henüz altı yaşındayken başlıyordu.” (Işık, 2024c: 35)

“Küçük yaşlarda ailesini ayrılıkçı bir grubun gösterisinde kaybeden Arden, teyzesinin yanında kalıyordu. Teyzesinin maddi durumu pek iyi değildi. Küçük bir beldede zar zor geçimlerini sağlıyorlardı. Teyzesinin eşi Boris bir sabah elinden tutmuş ve onu uzun bir yolculuğun ardından Mağdurlar Okulu’na getirmişti. Vedalaşırken yeni evinin bu olduğunu, okulda ona bütün imkânların sağlanacağını söylemişti.” (Işık, 2024c: 35)

“Eğer verilen tüm emir ve görevleri yerine getirmesse ve sınavlardan geçemezse kendisi de okuldan atılabilir, ailesiz ve evsiz kalabilirdi.” (Işık, 2024c: 35)

Mahremiyet Değerine Ait Örnekler

Kitap serisinde “mahremiyet” değerinin sadece iki örneği bulunmaktadır.

“Halil, kapıyı açmadan yanıtladı. ‘Beyefendi’nin özel talimatıydı. Odaların boş olduğunu bilsek bile öncelikle ses çıkacak şekilde kapıya vurulacak, ardından beş saniye bekledikten sonra kapılar açılacak.’ ” (Işık, 2024a: 26)

“Ne demek Arden’in benimle temasa geçeceğinden şüphelendiğin için yaptın Emris! Bu düpedüz özel hayatımın gizliliğini ihlal anlamına geliyordu.” (Işık, 2024c: 143)

Özgürlük Değerine Ait Örnekler

Özgürlük kavramına çok da yer verilmediği görülmektedir. Özgürlük değerine ait iki örnek kullanım bulunmaktadır.

“Eren, ‘Ya hiç aydınlatılmazsa olaylar?’ dedi, ‘Ölene dek buraya hapsolmuş mu olacağım?’

Emris, ‘Gerçek bir cezaevine hapsolmaktan iyidir bence ha’, diye karşılık verdi, ne dersin?’ (Işık, 2024a: 138)

“Önce kalbini ardından zihnini bulandırmıştı. Beyaz Ev’in kulelerine bakarken onu ve kendisini görüyordu. Gökyüzüne, özgürlüğe doğru uzanan kuleler sanki o ve kendisiydi. Babil Kulesi’nin Tanrı’ya ulaştığı meçhuldü ancak Beyaz Ev kulelerinin aşka uzandığı bir gerçektir.” (Işık, 2024c: 9)

Tasarruf Değerine Ait Örnekler

Tasarruf kavramına çok da değinilmediği görülmektedir. Tasarruf değerine ait sadece iki örnek kullanım tespit edilmiştir.

“Ala’nın arkasından Talya geldi. ‘Kaç yıllık örtülerdir kim bilir,’ dedi, ‘babamın şu, ya lazım olursa huyundan dolayı hep.’ ” (Işık, 2024b: 174)

“Eren yemeklerin küçük porsiyonlar halinde pişirilip servis edilmesi ve israf edilmemesi konusunda kesin talimat vermiş.” (Işık, 2024c: 62)

Mütevazılık Değerine Ait Örnek

Kitap serisinde “mütevazılık” değerine ait bir örnek kullanım tespit edilmiştir.

“Evin içindeki kurallar bile bu takıntının göstergesi değil mi? Onca zenginliğine rağmen hâlen 1982 model bir Mercedes kullanması gibi...” (Işık, 2024a: 220)

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Öğretim kadar eğitim de bireyin yetişmesinde önemli rol oynamaktadır. Bireylerin güzel davranışlar edinmesi, iyilik ve güzelliğe yönelmesi okulların işlevleri arasında yer almaktadır. Programların genel hedefleri kısmında yer alan değerler ile bu amaca ulaşmak mümkündür. Bu çalışma, 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında yayınlanan Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı’nın içeriğinde yer alan “adalet, aile bütünlüğü, çalışkanlık, dostluk, duyarlılık, dürüstlük, estetik, mahremiyet, merhamet, mütevazılık, sabır, sağlıklı yaşam, saygı, sevgi, sorumluluk, özgürlük, tasarruf, temizlik, vatanseverlik, yardımseverlik” değerleri dikkate alınarak kaleme alınmıştır.

Seride yer alan değerlerden en çok tekrar edeni “sorumluluktur”. Bu sonucun alınmasında serinin korku-polisiye tarzı gösterilebilir. Görevleri gereği kişilerin suç veya suçluların peşinde koşması bu değerın daha çok yer almasına zemin hazırlamıştır. “Sabır, çalışkanlık, dürüstlük ve yardımseverlik” değeri de çokça tekrar etmektedir. “Merhamet” değeri, Arden’in ve onun çevresindeki arkadaşlarının yaşadıkları kötü olaylar sonucunda onlarda kalan olumsuz etkiler ile bağlantılı olarak yer almaktadır. “Estetik” değeri, Beyaz Ev’in insanlar

üzerinde bıraktığı genel izlenim üzerinden verilmiştir. Gizemli ve mistik olayların yaşandığı Beyaz Ev, kahramanların gözündeki büyüleyici görüntüsüyle onlar için huzur buldukları bir ortam haline gelmektedir. “Tasarruf” değeri, MEB Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı’na yeni eklenen ve üzerinde sıkça durulan bir kavramdır. Ancak sadece iki kullanım örneğine rastlanmaktadır. “Vatanseverlik” değeri, Başkomiser Emris ve ekibinin yurt dışında yürüttükleri operasyonlarda yaşadıkları olaylar üzerinden verilmektedir. “Duyarlılık” değeri, baskı ve operasyonlar sırasında diğer insanların zarar görmesini engellemek ile bağlantılı olarak verilmektedir. “Çalışkanlık” değeri, yürütülen operasyonlar gereği sıkı bir disiplin ve uzun saatler çalışma ile bağlantılı olarak yer almaktadır. Sürekli bir iz yakalama ve koşuşturma içinde bulunan Başkomiser Emris ve arkadaşlarının tüm zorlu görevlerde sabır ve sakinlik ile hareket etmeleri gerektiği vurgulanmaktadır. Serinin ikinci kitabı olan Bodrum Katı Tünelden Önceki Beyaz Ev’de sabır değeri Atlas ve Atlas’ın kardeşi Talya’nın gizemli cinayetlerde bulunan kolye, bileklik, toka gibi nesnelerin aynılarının kendilerinde bulunması nedeniyle yaşadıkları gerilim üzerinden verilmektedir. Bu cinayetler ile şizofreni hastası babalarının geçmişte işlemiş olduğu cinayet suçları arasındaki ilişkinin çözülmesinde de sabır değerinin örneklerine rastlamak mümkündür. Seride yer alan kahramanların hem olumlu hem de olumsuz özelliklerine yer verilmiştir. Dürüstlük kavramı, okuyucuya Başkomiser Emris üzerinden verilmektedir. Hızlı ve sabırsız hareket etmenin bir sonucu olarak yapılan hatalar dile getirilmiştir. Yansıtıcı düşünme becerisi ile bu hatalardan ders çıkarılması gerektiği olayların akışı içerisinde verilmektedir. Böylece okuyucu eserde yer alan kahramanlar üzerinden herkesin hata yapabileceğini, bu hatalardan ders çıkarması gerektiğini sezmektedir. Kahramanın erişilmez olarak görülmesinin önüne geçilmektedir. Mükemmeliyetçilik algısına karşı çıkıldığı görülmektedir. Tünelden Önceki Beyaz Ev, okurun kahramanlarla özdeşim kurabildiği bir kitap serisi olmanın yanı sıra korku-polisiye tarzı kitap sevenler için önerilebilecek bir kaynaktır.

İlgili serilerde yer alan değerlerin incelenmesi, çocuk edebiyatının değerler eğitimi açısından ne denli önemli bir araç olduğunu ortaya koymaktadır. Bu çalışmadaki bulgular ile literatürdeki diğer çalışmaların sonuçları arasında hem benzerlikler hem de farklılıklar dikkat çekmektedir. Beyaz Ev serisinde en çok tekrar eden değerler “sorumluluk”, “sabır”, “çalışkanlık”, “dürüstlük” ve “yardımseverlik” olarak öne çıkarken, Çelikten (2019)’un çalışmasında Nezihe Meriç’in çocuk kitaplarında en sık vurgulanan değer “bilimsellik” olarak tespit edilmiştir. Bu durum, her yazarın eserlerinde farklı temaları ve değerleri ön plana çıkarma eğiliminde olduğunu göstermektedir.

Bu çalışmada “sorumluluk” değerinin serideki korku-polisiye türü ile bağlantılı olarak yoğun biçimde işlenmesi, değerlerin metin türü ve kurgusal bağlama göre değişiklik gösterebildiğini ortaya koymaktadır. Aynı şekilde Genç (2019)’in Mor Dinozor Kıvılcım dizisinde, kardeşlik ilişkileri bağlamında “dayanışma” ve “yardımseverlik” değerlerinin öne çıkması, eserin tematik yapısının değer vurgularını şekillendirdiğini göstermektedir. Örneğin, Karagöz (2018)’ün Mutlukent’in Yöneticisi kitabında en çok sevgi, arkadaşlık ve dostluk değerlerinin vurgulanması, eserlerdeki toplumsal bağlam ve ilişkilerin de hangi değerlere odaklanıldığını etkilediğine işaret eder.

Ortaköylü ve Durukan (2023)’in araştırmasında ise kök değerler arasında “öz denetim” en sık karşılaşılan değer olarak öne çıkmış, ancak diğer değerlerin tüm kitaplarda düzenli olarak ele alınmadığı belirtilmiştir. Bu çalışmadaki bulgularda da benzer şekilde “tasarruf” değerine az rastlanması, değerlerin serilerde dengeli bir şekilde dağıtılmayabileceğini desteklemektedir. Bu durum, yazarların değer aktarımı konusundaki farklı önceliklerine dikkat çekmektedir.

Tursun (2019)'un Serpil Ural'ın eserleri üzerine yaptığı çalışmada “barış”, “bağımsızlık” ve “doğa sevgisi” değerlerinin en sık tekrar eden kavramlar olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular, çevresel ve toplumsal temaların eserlere etkisini yansıtmaktadır. Bu çalışmada ise “merhamet” ve “estetik” gibi daha bireysel ve duygusal değerlerin kurgusal olaylar ve mekânlarla ilişkilendirilerek işlendiği görülmektedir. Bu durum, edebî eserlerin farklı türleri ve konularının, değer aktarımında çeşitlilik sağladığını göstermektedir. Özetle, hem bu çalışmada hem de literatürdeki diğer araştırmalarda çocuk edebiyatının değerler eğitimi açısından güçlü bir araç olduğu açıkça görülmektedir. Ancak, bu değerlerin işleniş metin türü, hedef kitle, yazarın yaklaşımı ve kurgusal bağlama göre değişiklik gösterebilmektedir. Bu çeşitlilik, çocuk edebiyatının eğitsel işlevlerini zenginleştirirken aynı zamanda değerler eğitimi bağlamında daha kapsayıcı ve dengeli bir içerik oluşturmanın gerekliliğine de işaret etmektedir.

Tünelden Önceki Beyaz Ev adlı kitap serisi çocuk, genç, yaşlı nerdeyse herkesin ilgi duyarak okuduğu bir wattpad kitabıdır. Kitap sitelerindeki yorumlardan yola çıkacak olursak; ebeveynlerin de çocuklarına alıp keyifle okuttuğu kitaplar arasında yer almaktadır. Sürükleyici ve akıcı bir üslupla yazılan bu serinin okumayı sevdirdiği söylenebilir. Serideki kitaplar yirmi değerlerin tamamını barındırmakta, kitapların akışı içinde 182 kullanım örneğine rastlanmaktadır. Okulda çocuklara kazandırılmak istenen beceri ve değerler arasında bulunan “dostluk, vatanseverlik, aile bütünlüğü, mahremiyet, özgürlük, tasarruf, mütevazılık” değerlerine çok az yer verildiği tespit edilmiştir. İçerik açısından baktığımızda bölümler ya korku ağırlıklı ya da polisiye ve kovalamaca ağırlıklıdır. Kitap serisinin ilk kitabı olan Tünelden Önceki Beyaz Ev ile serinin üçüncü kitabı olan Çatı Katı Tünelden Önceki Beyaz Ev polisiye bölümleri ile ders kitaplarında yer alabilecek niteliktedir. Ancak serinin ikinci kitabı olan Bodrum Katı Tünelden Önceki Beyaz Ev korku ögesine çokça yer verilmesi ve “enerji içeceği, bira” gibi toplumda hoş karşılanmayan içeceklere yer verilmesi nedeniyle ders kitabı için uygun görülmemektedir. Serinin, Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda tanımlanan 20 değerlerin tamamını içermesi nedeniyle nitelikli olduğu sonucuna varılmıştır. İlgili kitabın, Türkçe ders kitaplarına alınabilecek özellikte olduğu söylenebilir.

Öneriler

- Işıl Işık'ın bu çalışmada incelenen Tünelden Önceki Beyaz Ev adlı kitap serisinin değerler bakımından zengin olduğu görülmüştür. Serinin birinci kitabı olan Tünelden Önceki Beyaz Ev ile serinin üçüncü kitabı olan Çatı Katı Tünelden Önceki Beyaz Ev polisiye bölümleri bakımından ders kitaplarına alınabilecek niteliktedir. Bu bölümlerin ders içi ve ders dışı etkinliklerde kullanılması önerilmektedir.
- Değerler eğitimi bakımından tavsiye kitaplar arasında yer alabilir.
- Yazarın diğer eserlerinin de değerler eğitimi bakımından incelenmesinin bu alandaki çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.
- Yazarlara, eserlerinde öğretici değeri artırmak için Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda tanımlanan tüm değerleri dengeli bir şekilde ele almaları önerilir. Özellikle az yer verilen “dostluk, vatanseverlik, aile bütünlüğü, mahremiyet, özgürlük, tasarruf, mütevazılık” gibi değerlerin daha sık ve etkili kullanımına yer verilmelidir.
- Kahramanların hem olumlu hem de olumsuz özelliklerini yansıtarak gerçekçi bir karakter oluşturulması önemlidir. Bu yaklaşım, okuyucuların karakterlerle özdeşleşmesini kolaylaştırır ve mükemmeliyetçilik algısını kırar. Yazarlar, kahramanların hatalarından ders çıkarmalarına vurgu yaparak yansıtıcı düşünme becerisini destekleyebilir. Araştırmacılar ve

yazarlar, korku ve polisiye türüne olan ilgi dikkate alındığında, farklı türlerdeki eserlerin de değerler eğitimi bağlamında nasıl etkili kullanılabileceğini araştırabilir. Bu türlerin eğitim materyalleri içinde yer alabilirliği detaylı şekilde incelenmelidir.

- Kitap içeriklerinde kültürel ve toplumsal hassasiyetler göz önünde bulundurulmalıdır. Özellikle toplumda hoş karşılanmayan içeriklerin, hedef kitleye uygun şekilde düzenlenmesi önemlidir. Yazarlar, eserde yer verdikleri unsurların toplumun değerleriyle uyumlu olup olmadığını gözden geçirmelidir.
- Yazarlar, eserlerindeki değerleri güncel olaylar, toplumsal sorunlar veya gençlerin ilgisini çeken temalarla ilişkilendirmelidir. Bu durum, eserlerin daha ilgi çekici olmasını sağlayacak ve değerlerin daha kalıcı bir şekilde öğrenilmesine katkıda bulunacaktır.
- Sürükleyici ve akıcı üslupla yazılmış eserlerin, okumayı sevdirmeye konusunda etkili olduğu görülmektedir. Yazarların, çocuk ve gençlerin ilgisini çekebilecek yaratıcı kurgular ve akıcı bir dil kullanmaları önerilir.

KAYNAKÇA

- Çelikten, F. (2019). *Nezihe Meriç'in çocuk kitaplarının değerler eğitimi açısından incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi.
- Genç, H. N. (2019). Çocuk yazını ürünü "Mor Dinozor Kıvılcım" serisinde değerler eğitimi. *Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları*, 7(1), 25-36.
- İskender, H. (2016). Korku Türünün Dünya Çocuk Edebiyatındaki Yeri ve Türk Çocuk Edebiyatında Yaygın Olmamasının Nedenleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 4(3), 295- 310.
- Işık, I. (2024a). *Tünelden Önceki Beyaz Ev*. Yedieren Yayınevi
- Işık, I. (2024b). *Bodrum Katı Tünelden Önceki Beyaz Ev*. Yedieren Yayınevi
- Işık, I. (2024c). *Çatı Katı Tünelden Önceki Beyaz Ev*. Yedieren Yayınevi
- Karagöz, B. (2018). Emin Özdemir'in çocuk kitaplarına değerler eğitimi bağlamında bir bakış: Bir çözümleme çalışması. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 31(31), 63-85.
- Karasar, N. (2023). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri: Kavramlar İlkeler Teknikler*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kavas, B. (2022). Wattpad Hakkında Yapılan Tezler Üzerine Bir İnceleme. *Toplum ve Kültür Araştırmaları Dergisi* (10), 108-128. <https://doi.org/10.48131/jcs1188871>
- Kavcar, C. (1999). *Edebiyat ve Eğitim*. Engin Yayınevi.
- Kıymaz, M. S., Altay, E. (2021). Behiç Ak'ın Tavşan Dişli Bir Gözlemcinin Notları Adlı Çocuk Romanı Üzerine Kök Değerler Açısından Bir İnceleme. *Avrasya Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 27-61.
- MEB, (2024). *Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni*. MEB.
- Ortaköylü, S., & Durukan, E. (2023). Sessiz Sakin'in Gürültülü Maceraları serisinin değerler eğitimi bağlamında incelenmesi. *Anadolu Dil ve Eğitim Dergisi*, 1(1), 21-29.
- Özbaşı, S. (2020). Türkçe Dersi Öğretim Programındaki Kök Değerler Çerçevesinde Aytül Akal Masallarının İncelenmesi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*(8), 178-192. <https://doi.org/10.21733/ibad.715132>

- Preuschhoff, G. (1998). *Çocukların içindeki Korkular*. (çev. Ö. Schulze). İstanbul: Beyaz Yayınları.
- Sever, S. (2013). *Çocuk ve edebiyat*. Tudem Yayınları.
- Sönmez, V. & Alacapınar, F. G. (2019). *Örneklendirilmiş bilimsel araştırma yöntemleri*. Anı Yayıncılık.
- Tursun, G. (2019). *Serpil Ural''ın çocuk kitaplarının değerler eğitimi açısından incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Bayburt Üniversitesi.
- Türk Dil Kurumu (t.y.). Türk Dil Kurumu sözlükleri. 13 Ekim 2024 tarihinde <https://sozluk.gov.tr/> adresinden edinilmiştir.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2021). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayınevi.